ВОСХОД
№11 (10159)
Пятница
21 марта 2025 года
АРҒАЯШ МЕДИА
ARGAYASH.COM

АРҒУЖА
БАШҠОРТ ТЕЛЕНДӘ МАХСУС БИТ №2 (158)
МАРТ 2025 ЙЫЛ

ИЖАД

ҠИММӘТЛЕ МИРАҪ ЮҒАЛТЫУҒА ДУСАР БУЛМАЙ

ҠОРМАН КИТАПХАНАҺЫНДАҒЫ ИЖАДИ ОСРАШЫУҘА ҠАТНАШЫУСЫЛАР ТУҒАН ТЕЛДЕ ҺАҠЛАУ ТУРАҺЫНДА ШИҒЫРҘАР ҘА ҺӨЙЛӘНЕЛӘР, ПРОЗА ӘҪӘРҘӘРЕНӘН ӨҘӨКТӘР ҘӘ УҠЫНЫЛАР

ВАЛЕРИЙ МЕДВЕДЕВ,
хәбәрсе.
Автор фотоһы

Ҡорман ауыл китапханаһында әҙәбиәткә һәм ижадҡа арналған йылы һәм күңелле осрашыу үтте. Был сара «Рәхмәт, тыуған ерем!» исеме аҫтында ойошторолдо.

Был сара Арғаяш районы шағирҙары һәм яҙыусылары ижадын тупланған йыйынтыҡ баҫтырыуға арналды. «Таң нурҙары» район әҙәби ижади берекмәһенең һәм Мифтахетдин Аҡмулла исемендәге өлкә әҙәби берекмәһенең берлектәге эше һөҙөмтәле булды. Талантлы яҡташтарыбыҙға педагог, шағирә Һәм беҙҙең районда ысын «башҡорт теле илсеһе», Ҡорман урта мәктәбе директоры Гөлъямал Нәҙмиева етәкселек итә. XIX быуат башҡорт шиғриәтенең күренекле вәкиле исемен йөрөткән башҡорт һәм татар яҙыусыларының Силәбе әҙәби ижади берекмәһен яҙыусы, филология фәндәре кандидаты, Силәбе һәм Ҡурған өлкәләре башҡорт теле һәм әҙәбиәте уҡытыусылары Ассоциацияһы етәксеһе, «Сфера» Силәбе социаль-профессиональ колледжы уҡытыусыһы Камса Мортазин етәкләй.

Был онотолмаҫ осрашыуҙың төп илһамландырыусыһы Һәм алып барыусыһы – Ҡорман ауыл китапханаһы һәм ауыл музейы мөдире Венера Юлбаева. Ул хәрби батырлыҡтары өсөн дәүләт наградалары менән билдәләнгән Хәрби-ҺуғыШ ойошмаһы ҡатнашыусыһының әсәһе лә.

Венера Хикмәт ҡыҙы ижади күңелле генә түгел, бик әүҙем кеше лә. Уның туранан-тура ҡатнашлығында Ҡорман ауылында һәм бөтә Аязғол ауыл биләмәһендә ай һайын төрлө саралар үткәрелә. Әммә беренсе сиратта ул ауыл китапханасыһы Һөнәре буйынса ғына эш алып бармай. Ул даими рәүештә ай һайын төрлө йәштәге китапхана уҡыусылары һәм ҡунаҡтары өсөн ҡыҙыҡлы презентациялар, түңәрәк өҫтәлдәр һәм ижади кисәләр үткәрә килә.

– Бөгөн йәштәрҙең китап менән ҡыҙыҡһынмауы һәм уларҙы китапханаға йәлеп итеүе ауыр тигәнде йыш ишетергә мөмкин. Минеңсә, йәштәр уларҙы көтмәгән урынға бер ваҡытта ла килмәй. Әлбиттә, беҙҙең китапхана ла һәр саҡ халыҡ күп түгел, әммә тап бында йәш уҡыусыларыбыҙ өҫтөнлөк итә, – ти ул.

Райондың бөтә 12 ауыл биләмәһенән Үҙәк библиотека системаһы методисы Виолетта Хәсәнова етәкселегендә коллегалары һәм Арғаяш, Силәбе ҡалаларынан почетлы ҡунаҡтар килеүгә Венера Юлбаева ҙур яуаплылыҡ менән әҙерләнгән. Ул ике ҙур тематик күргәҙмә ойоштороҙо. Беренсеһе – «Ижади осош» – классиктарҙың һәм хәҙерге башҡорт шағирҙарының, яҙыусыларының күренекле әҫәрҙәрен тупланған. Был сағыу ижад өлгөләре донъя мәҙәниәтенең айырылғыһыҙ өлөшө булып тора. Икенсе күргәҙмә «Ғорурланабыҙ! Хәтерләйбеҙ! Хөрмәт итәбеҙ!» тип аталғайны. Был күргәҙмә Бөйөк Ватан һуғышы йылдарында бөтә совет халҡының күрһәткән батырлығына арналғайны. Ике экспозиция ла ижади кисәлә ҡатнашыусыларҙың юғары баһаһына лайыҡ булды.

Башҡорт телендә ижад иткән шағирҙар даими ижади бәйләнештә тора.

Ҡамса Мортазин Аҡмулла исемендәге ижади берекмәне етәкләйәсәк.

Сараны асыу барышында Гөлъямал Нәҙмиева: «Был йыйынтыҡты баҫтырыу – ҙур эшебеҙҙең һөҙөмтәһе, ул тамырҙары менән алыҫ һәм күптән түгел үткәнгә барып тоташҡан данлы традицияларҙың дауамы булып тора»,– тип һыҙыҡ өҫтөнә алды. Китапта Гөлъямал Абдулхаҡ ҡыҙының да әҫәрҙәре бар, уларҙы ул ихлас шатлыҡ һәм ҙур кинәнес менән йыйылыусыларға уҡып ишеттерҙе. Сарала шулай уҡ Венера Юлбаеваның ауылдаштары – Байрамғол шағирәһе Сәлиә Ғәйнетдинова һәм Йәзилә Вәлиеваның да шиғырҙары яңғыраны.

Һуңынан һүҙҙе район үҙәгенән килгән ҡунаҡ Рәшит Хәкимовҡа бирҙеләр. Рәшит Шәүкәт улы – тарих фәндәре кандидаты, тыуған яҡ һәм башҡорт халҡы тарихы буйынса илленән ашыу ғилми мәҡәлә, шулай уҡ 12 нәфис әҫәр авторы. Улар араһында Көньяҡ Урал тормошоноң ҡараңғы яғын яҡтыртыусылары ла бар, улар власть структуралары вәкилдәренә һәм ябай кешеләргә ҡағыла. Мәҫәлән, «Билдәһеҙ депортация» Силәбе өлкәһенең бер нисә районында йәшәүселәрҙең «Маяк» химия комбинаты төҙөлөшө зонаһынан күсерелеүе турағында һөйләй, «Ҡоншаҡ эше» 1937-1938 йылдарҙа мосолман руханиҙарына ҡаршы репрессиялар турағында сағылдыра.

Әммә Рәшит Шәүкәт улының ижади биографияһында иң сағыу ваҡиға булып «Япон-мулла, йәки имамдың ауыр юлы» тарихи романы тора. Был әҫәр 2023 йылда «Ватандаш» журналының биш һанында баҫылып сыҡты. Ул XX быуаттың беренсе яртыһындағы башҡорт мәғрифәтсеһе, дини, сәйәси һәм йәмәғәт эшмәкәре имам Мөхәммәт-Ғабдулхай Ғәбиҙулла улы Ҡорбанғәлиевкә арналған. Был Силәбе өлкәһенең башҡорт яҙыусылары яҙған тәүге тарихи роман. Үҙенең эше өсөн автор журнал коллективынан Лауреат Дипломына лайыҡ булды. Ижади кисәлә автор роман яҙыуға әҙерлектең ҡайһы бер профессиональ серҙәрен асты, һәм йыйылыусыларҙы Японияның будда диненең беренсе мосолман руханийы яҙмышы менән таныштырҙы. Рәшит Шәүкәт улы китап авторы ғына түгел, ә район китапханаларының күптәнге дуҫы ла, тыуған яҡтың тарихи мираҫын алға ебәреүҙә китапханасыларҙың эшен аңлаусы һәм баһалаусы ла. Ул үҙенең ете китабын райондың бөтә китапханалары уҡыусылары исеменә бүләк итте. Һуңынан һүҙҙе Ҡамса Мортазинға тапшырҙылар. Ҡамса Дәүләтбай улы үҙен Арғаяш әҙәби берекмәһенең ысын кураторы итеп күрһәтте, уның ағзалары менән үҙенең күптән таныш булыуы хаҡында белдерҙе.

Ул уларҙың һәр береһе турағында ихтирам менән һөйләне. Артабан өлкә әҙәби берекмәһе етәксеһе башҡорт һәм татар әҙәбиәтенең күренекле ижади шәхестәре – Ҡадир Даян, Шәйехзада Бабич, Кәтибә Кинйәбулатова һәм башҡалар менән бәйле 2025 йылдың мөһим даталарына туҡталды. Мәүлит ауылында тыуып үҫкән Кәтибә Кәрим ҡыҙын Ҡамса Мортазин Анна Әхмәтоваға тиңләне.

– Уның күп һанлы һәм төрлө лирик шиғырҙарын күптән халыҡ яҡын итә. Прозала яҙылған бөтә әҫәрҙәре тәрән психологизм менән айырылып тора, — тип һыҙыҡ өҫтөнә алды ул. Кәтибә Кинйәбулатова үҙ әҫәрҙәрен генә яҙмай. Уның тәржемәсе таланты арҡаһында беҙ Александр Пушкин, Адам Мицкевич, Корней Чуковский һәм Агния Барто әҫәрҙәрен башҡорт телендә уҡый алабыҙ.

Кисәнең төп темаһы йәштәр араһында туған телде һаҡлау проблемаһы булды. «Әгәр кеше үҙ телен юғалтһа, уның милләте лә юғала», – тип билдәләне Гөльямал Нәзмиева.

– Туған тел – ул һәр милләттең нигеҙе, һәм уның белеменән халыҡтың рух көсө һәм берҙәмлеге турағында фекер йөрөтөргә мөмкин. Башҡорт теле – донъялағы иң бай һәм матур телдәрҙең береһе. Унда тик башҡорт халҡы ғына һөйләшә. Уны һаҡлау бурысы бөтә йәмғиәттә, тәү сиратта башҡорттарҙың хәҙерге быуынында ята, — тип һыҙыҡ өҫтөнә алды Ҡамса Мортазин.

«Рәхмәт, тыуған ерем!» китабының донъяға сығыуы һәм уны райондың бөтә китапханаларында таратыу үҙенсәлекле һәм ҡабатланмаҫ башҡорт телен һаҡлауға йүнәлтелгән.

ДАТА

ТОРМОШ – УЛ АЛЛА БҮЛӘГЕ

ШАҒИР ҺӘМ ЙӘМӘҒӘТ ЭШМӘКӘРЕ РАМАҘАН ШӘҒӘЛИЕВТЕҢ ТЫУЫУЫНА 90 ЙЫЛ ҺӘМ «АЙГӨЛ» ХАЛЫҠ АНСАМБЛЕНӘ НИГЕҘ ҺАЛЫНЫУҒА 65 ЙЫЛ ТУЛДЫ

ЕЛЕНА ҒИЛӘЖЕВА,
Силәбе ҡалаһы.
Шәғәлиевтарҙың ғаилә архивынан фото

1935 йылдың 1 февралендә Силәбе өлкәһе Ҡоншаҡ районындағы Мөслим ауылында икмәк бешереүсе ғаиләһендә өсөнсө ул тыуа. Уға Рамаҙан тип исем биреләр. Был исем ислам ай календарының туғыҙынсы айы Рамаҙан менән бәйле. Был ай мосолмандар өсөн изге ай тип һанала, сөнки унда Ҡөрьән иңдерелә.

Рамаҙан – ураҙа тотоу һәм рухи таҙарыныу ваҡыты. Рамаҙан Нурғәли улының тормошо исемдең әһәмиәтен раҫлай. Рамаҙандың атаһы бөтә ауыл өсөн икмәк бешерә. Ә ул ауылдаштары өсөн генә түгел, ә Силәбе өлкәһенең бөтә халҡы өсөн дә. Бер тапҡыр булһа ла Рамаҙан Нурғәли улы менән аралашыу бәхетенә эйә булғандарҙың да рухи туҡландырыусыһы була. Картинаның тулылығы өсөн Нурғәли исеме ғәрәп донъяһында «бөйөк яҡтылыҡ», «ай яҡтылығы», «юлдағы яҡтылыҡ», «яҡтылыҡ» тип аңлатыла. Бәҡтиһәң, йәш Рамаҙандың тормошта кешеләргә яҡтылыҡ, белем яҡтылығы, гармония, мөхәббәт алып барыуҙан башҡа юлы булмаған. Малайҙың олатаһы Хәлил ейәнен скрипкала уйнарға өйрәтә, Рамаҙандың күңелендә кешеләргә шатлыҡ бүләк итеү теләген нығыта. Бер аҙҙан, Рамаҙан эшсе һөнәрен алғас, металлургия заводына эшкә бара, тәүге аҡсаһын тальянка һатып алыуға тотона, тальянкаһынан мәңге айырылмай.

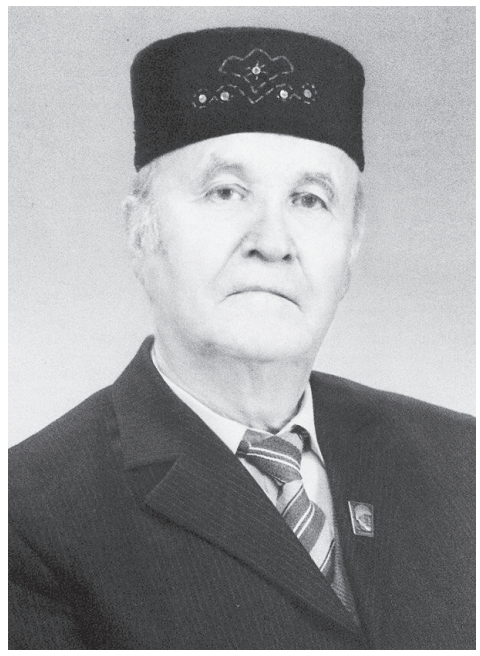
ШӘҒӘЛИЕВ – КЕШЕ–ОРКЕСТР

Шулай итеп, ул беҙҙең герой кем? Музыкант, шағир, артист? Рамаҙан кем булған? Шәғәлиев – кеше–оркестр.

Шәғәлиев – кеше–оркестр. Рамазан Нурғәли улы, ирекле энциклопедия мәғлүмәттәренә ярашлы, башҡорт шағиры, музыкант, 1989 йылдан РСФСР–ҙың атҡаҙанған мәҙәниәт хеҙмәткәре, 1986 йылдан СССР яҙыусылар Союзы ағзаһы, башҡорт театрына, ә хәҙер металлургтар мәҙәниәт һарайының «Айгөл» халыҡ бейеүҙәре ансамбленә нигеҙ һалыусы, 1962–1982 йылдарҙа «Аҡмулла» әҙәби берекмәһе менән етәкселек итә, Рәсәй Федерацияһының Атҡаҙанған мәҙәниәт хеҙмәткәре, Башҡортостан Республикаһы, Мифтахетдин Аҡмулла һәм Ҡадир Даян исемендәге премиялар лауреаты. Рамазан Нурғәли улы ысын патриот, һәр бер күҙәнәге менән үҙ халҡын яратыусы. Башҡорт халҡы бөйөк. Шәғәлиев башҡорттарҙы үҙенсәлекле, тормош һөйөүү, сыҙамлыҡ, намыҫ, тыйнаҡлыҡ һәм батырлыҡтың айырым ҡушылмаһы тип иҫәпләй. Шағир бармаҡ осонда һәм йөрәк тибеше менән башҡорт мәҙәниәте яҡтылығын һаҡлай, башҡорттарҙың, Көньяҡ Уралдың төп халҡының рухилығын һәм ҡабатланмаҫ тормошон хөрмәт итеүҙең һәр бер сағылышына тетрәнеп ҡарай.

Кем ул башҡорттар? «Башҡорт» һүҙенең тәржемәһе күп мәғәнәле. Был «баш бүре», «бал ҡорто хужаһы», «төп ырыу», «биш ҡәбилә», «рыцарҙарҙың тоҡомо» һәм «йылан башы». Бына ниндәй ҡан һәр башҡорттоң ҡан тамырҙарында аға. Рамаҙан Шәғәлиев бына нимәгә хөрмәт менән ҡарай. Һәм ихтирам менән генә түгел, ә бөтә көсө менән халыҡтың әхлаҡи рухын күтәрергә ынтыла.

Шәғәлиев башҡорт мәҙәниәтен йөрөтөүселәрҙе рухи яҡтан байытырға ынтыла. Ниндәй ҙә булһа етешһеҙлектәрҙе, кешелектең көсһеҙ ныҙаттарын тулыһынса бөтөрөргә ныҡ тырыша. Бөтә халыҡ өсөн яҡтылыҡ һәм изгелек тураһында ысын вәғәзсе була. Уның мәғрифәтселек эшмәкәрлеге шифриәт менән сағыла. Шәғәлиевты Ғүмәр Хәйәм менән сағыштырырға мөмкин. Рамаҙан башҡорттар араһында ғына түгел, рус телле уҡыусылар араһында ла ҡыҙыҡһыныу һәм аңлау тапҡан робағиҙар яҙа. Бына Рамаҙан

Шағир Рамаҙан Шәғәлиев.

Шәғәлиев шиғырҙарының ҡайһы бер аҡыл ыңғылары:

– Туған телең менән килешмәһәң, сит телдә нимә булдырырһың?

– Ҡоҙоктар ни тиклем тәрән булһа, унан һәр ваҡыт һауытҡа һыу ауырыраҡ эләгә.

– Әгәр ваҡыт томаланһа – ул йөк кеүек, был ваҡытта бер кем дә саманы белмәй.

– Башҡаларҙың хомуты, мин раҫларға батырсылыҡ итәм, муйынды тиҙерәк ышҡый.

– Баланың кәйефһеҙ булыуынан ларһың.

– Ирекле булып тыуған сылбырҙар өҙөлөүенә шатлана. Ҡол булып тыуған сылбырҙарҙы һағына.

– Ҡашы ла нәҙек, ауыҙы ла ҡыҙыл, әммә ныльуҡайҙың башы буш!

Шағир туған теленә тоғро ҡарай, уға һаҡһыҙ ҡараған йәки бөтөнләй белмәгән кешеләрҙән үткер ҡәләме аша көлә. Уның ике юллыҡ йыйынтыҡтары тел һөйөүселәрҙең өҫтәл китабы булып китә.

«АЙГӨЛ» ДӨҢ ТЫУЫУЫ

Рамаҙан Нурғәли улы башҡорт мәҙәниәтенең теленә, халҡына, аҡылына һәм фәлсәфәһенә булған бөтә һөйөүен әҙәби ижады аша ғына еткерергә теләмәй. Шәғәлиев театр ойоштора. 1959 йылда Силәбе металлургия заводының мәҙәниәт һарайында ысын мәғәнәһендә халыҡ ижадының үҙенсәлекле коллективы барлыҡҡа килә. Рамазан Нурғәли улы үҙенең балаһын Айгөл – ай сәскәһе тип атай. Ниндәй ныҡлы бәйләнеш коллективҡа нигеҙ һалыусының исем мәғәнәһе менән. «Айгөл» театрында башҡорттар һәм татарҙар йырлаған, шиғырҙар уҡыған, әкиәттәр, бейеү номерҙары ҡуйылған. Хәҙер коллектив – 65 йыллыҡ данлы тарихы булған «Айгөл» халыҡ ансамбле. Рамаҙан Шәғәлиев һаҡсыл үҫтергән «ай сәскәһе» Силәбе өлкәһенең визит карточкаһы булып тора. Бөгөнгө көндә коллективта балалар һәм өлкәндәр йырлай һәм бейей, улар үҙҙәре бында йәш сағында килгән. Артистар династияһы ла бар. Ансамблдең художество етәксеһе – Хәйрулина Земфира Абзалтдин ҡыҙы – «Айгөл» дә ҡанат нығытҡан.

«Айгөл» ансамбленең бөтә ҡаҙаныштарын һәм регалияларын һанап бөтөрөрлөк түгел. Коллективҡа репетиция барған осоронда йәки уның концертына килергә кәрәк. Һәм унда туған мәҙәниәткә һөйөүҙең ауыҙ-тел аша, солистар ҡулынан һаҡ ҡына сабыйҙар усына тапшырылыуын тойорһоң. Бында башҡорт теле бал кеүек аға. Ҡурай тауышы аша йәш бейеүселәрҙең һәм йырсыларҙың йөрәктәренә халҡыбыҙ йолалары, ғөрөф-ғәҙәттәре, традициялары, халыҡ тамырҙарына һөйөү көйө ҡушыла. Был доға кеүек. Ул яҡлай, һаҡлай, һаҡлай. Һәм беҙҙе барлыҡҡа килтереүсенән ғүмеребеҙҙең бары тик бүләк кенә икәнлеген иҫбатлай. Һеҙҙең ижади мираҫығыҙ – ул балаларыбыҙға һәм ейәндәребеҙгә тапшырасаҡ байлыҡ. Һеҙҙең яҡтылығығыҙ, Рамаҙан Нурғәли улы, бер саҡ та һүнмәйәсәк!

ПОЧТАНАН

Улар бергәләп ғәжәп донъя булдыра

Тормош – ул сикһеҙ бейеү. Уны бөтә ерҙә лә күргә мөмкин: Силәбелә, Ростовта, Костромала һәм башҡа ҡалаларҙа. Был бейеүҙә кешеләр үҙҙәренең хистәрен белдерә, мөхәббәт, ҡайғы һәм шатлыҡ тураһында һөйләй.

Ҡолой ауылының мәҙәниәт йортонда «Палитра» хореография коллективы ҡатнашлығында хәйриә концерты үтте. «Палитра» ның сығыштары һәр ваҡыт тамашасыларҙа ихлас һоҡланыу уята. Коллективтың өлкән төркөмө «Беҙ уйлап сығарған Донъя» байрам программаһын тәҡдим итте. Хореографиялағы костюм образды асыуҙа визуаль ярҙамсы ғына түгел, ә әҫәрҙе биҙәүҙә мөһим элемент булып тора. Был юлы беҙҙең талантлы костюмер Тәнзилә Насирова үҙенең идеялары һәм үҙенсәлеге менән ҡыуандырҙы. «Палитра» коллективы һәм уның солистары Аделия Йомағужина, Яна Низамова, Рузалина Ғәлиуллина һәм Дим Бикбулатов Тәнзилә Зәкиевнаның костюмдарында тәүге тактҙарҙан уҡ тамашасыларҙың йөрәген яуланы. Был иҫ киткес булды!

КОНЦЕРТ БАРЫШЫНДА 80500 ҺУМ АҠСА ЙЫЙЫЛДЫ, КОНЦЕРТ ТАМАМЛАНҒАС, ЙЫЙЫЛҒАН АҠСА «ШИШМӘ» МУЗЕЙЫН РЕМОНТЛАУҒА ТАПШЫРЫЛДЫ

Бер хәрәкәтте лә ҡалдырмаҫ өсөн сәхнәнән күҙҙе айырып булмай. «Яулык бейеү» бейеүендә быуындар үрелеп бара, «Дала тауышы» бейеүендә ташҡын йылға ағымы яңғырай, ә «Шаян бейеу» халыҡты ҡыуандыра. Костюмдар иҫ киткес! Ҡыҙҙар йә нәҙек һәм дәрәжәле, йә шаян һәм бейеүҙәрҙә әйләнә. Балалар ҺИКЕРЕҮ БЕЙЕКЛЕГЕ, ШПАГАТТАР ҺӘМ күҙ алдына ла килтереп булмаҫлыҡ элементтар менән таң ҡалдыра! Тамашасылар йәш таланттарыбыҙҙың сығышы тураһында шулай тип белдерҙе.

Һәр сығыш– үҙенсәлекле спектакль, һәм һәр яңы номер, яңы бейеү һәм яңы состав. Ҡайһы бер сығарылыш уҡыусылары өсөн был концерт хушлашыу ҙа ине. Бер аҙ яманһыу булды. Балалар үҫә, уҡырға китә, яңы ҡатнашыусылар килә. Әммә сәнғәт уларҙың күңелдәрендә юйылмаҫлыҡ эҙ ҡалдырған. Өлкән иптәштәренә ярҙамға кесе «палитровсылар» ҙа килә. Әйткәндәй, уларҙың да үҙ тоғро һөйөүселәре бар. Ололар кеүек үк, кеселәре лә илебеҙҙең төрлө ҡалалары һәм төбәктәренең сәхнәләрен уңышлы яулай. Беҙҙең концертта тәүге тапҡыр Арғаяштан база сәнғәт мәктәбе уҡытыусылары Светлана Судакова, Татьяна Благинина һәм Людмила Зяблова сығыш яһаны. Уларҙың сығыштары тамашасылар күңеленә хуш килде, дуҫтарса алҡыштар быға дәлил булып тора. Концерт барышында 80500 һум аҡса йыйылды, концерт тамамланғас, йыйылған аҡса «Шишмә» музейын ремонтлауға тапшырылды. Бына шулай, бергәләп, кәңәшләшеп эшләгәс, беҙ булдырҙыҡ һәм булдырҙыҡ: музыка һәм бейеү донъяһы, ижад һәм иҫ киткес асыштар донъяһы, өмөт, ҡаҙаныштар, уңыштар һәм таланттар донъяһы!

Зилә ҺАҘИЕВА,
хореограф, балалар сәнғәт мәктәбе филиалы мөдире, Ҡолой.

Сығарылыш «Арғужа» йәмғәт редакцияһы тарафынан әҙерләнгән, уның составында Гөльямал Нәҙмиева, Сабира Шәрипова. Нурия Иҡсанова тәржемәһе